

EN TALKYNDIG BEDRAGER

Da Glückstadt veg amtssekretærens sæde i 1867 for mere helhjertet at koncentrere sig om rådmandsjobbet i Roskilde købstadkommune, overtog Carl Theodor Ibsen hans stol i amtet. Ibsen havde en blakket fortid. Allerede som dreng var han upålidelig i pengesager, og familien måtte erstatte hans rapserier i flere af de lærepladser, hvor han efter tur løb af gårde. Som voksen optrådte han som danselærer under falsk navn i Norge, tvivlsom kaffegrossist, ludoman, falskner og bedrager i København og endte som tugthusfange på Møn. Men han kunne noget med tal. Allerede som fange på Møn overtog han tugthusets regnskaber, rationaliserede dem og fortsatte også efter udstået straf som tugthusets regnskabsfører. Arbejdet udførte han mere end upåklageligt, for da tugthuset nedlagdes i 1851 fik han den fineste anbefaling med sig. Han ansøgte med den om et job som kontorist ved Roskilde amtsstue, fik det, avancerede her hurtig til fuldmægtig og overførtes til by- og rådstueskriverkontoret i Roskilde købstadkommune. Ibsen skulle – i modsætning til, hvad der ellers blev skik ved ansættelser i Roskilde – ikke fremvise sin straffeattest for noget ansættelsesudvalg. Formentlig fordi jobbet på Møn havde været en offentlig tjenestemandsstilling, som normalt plejede at borge for en pletfri vandel for sin indehaver. Hvorom alting var, fandt hverken amtsrådet eller borgmester Feddersen anledning til at efterspørge en straffeattest fra en start, og den ubestridelige dygtighed, hvormed Ibsen tilsyneladende også udførte sit arbejde i både amt og kommune, gjorde ham selvskreven til at overtage amtsrådssekretærposten efter den travle Glückstadt.

Men det hele var kun tilsyneladende. Allerede som kommunalt ansat tog han af kassen. Han lånte efter tur i én kasse for at dække underskuddet i en anden og slap godt fra det, fordi kasserne revideredes særskilt. Da han blev amtsrådssekretær fik han imidlertid adgang til den støt voksende skolefond, som aldrig blev revideret, og ved at »låne« i den løste han på én gang de underskudsproblemer han havde skabt for sig selv i kommunen. Men det var blot indledningen.

Fristelsen for Ibsen til at manipulere med regnskaberne i den helt store stil kom, da baron Johan Christian Bille-Brahe blev stiftamtmand i 1873. Han var nemlig også en travl mand, der brugte megen tid og energi på ombygninger af godset Svanholm, som han havde arvet i 1857. Fra sin mangeårige karriere som overordnet embedsmand af den gamle skole nærede han endvidere en ubetinget tillid til sine underordnede. Bille-Brahe svang derfor pennen under alt, hvad han fik forelagt af sin amtsrådssekretær. Det skulle han bestemt ikke have gjort. For i Bille-Brahes navn optog Ibsen til sidst lån i 100.000 kroners klassen for at finansiere sine underslæb. Da baronen gik af som amtmand i 1889, følte Ibsen jorden brænde under sig. Han forlod lige så stille Roskilde den 15. oktober med det forsat over Sverige at søge nye græsgange i USA. Han havde imidlertid indlogeret sig under eget navn på et hotel i Gøteborg og blev pågrebet af svensk politi to nætter før afrejsen til Amerika skulle have fundet sted.

Da det hele var gjort op, viste det sig, at Ibsen havde lavet underslæb for 245.000 kr. og heraf 50.000 kr. alene fra amtets skolefond. Det var et ufatteligt, ja svimlende beløb i 1889, og Roskilde blev forsidestof i alle landets aviser. Bille-Brahe må have følt, at adel stadig forpligtede. I hvert fald tog han konsekvensen af sin skødesløshed og indbetalte dagen efter forhøret 193.000 kr. til Københavns Handelsbank, som var det beløb, Ibsen havde optaget lån for i hans navn. Statskassen gik ind og dækkede med 37.000 kr., så amtskassen måtte alene selv bøde 15.000 kr. – et beløb som en beskeden forhøjelse af amtsskatten for det følgende år kom til at dække. Ibsen blev idømt tre års tugthus. Da han kom ud igen, var han en knækket

mand. Han tilbragte sine sidste år på Roskilde fattiggård, hvor han døde den 18. september 1901.

Ibsen rev to embedsmænd med sig i faldet. Den ene var politifuldmægtig Berthelsen, der blev suspenderet som amtsrevisor i 1890, fordi han havde lukket øjnene for Ibsens transaktioner og selv modtaget returkommission. Endvidere blev sygehusinspektør Th. J. Rousseau Jensen idømt 15 måneders forbedringshus, fordi han gennem mange år havde fiflet med kvitteringerne på leverancer til sygehuset. De oprindelige priser, han afregnede over for leverandørerne, havde han efterfølgende systematisk forhøjet i bogføringen og selv tilegnet sig differencen. Det må have givet nogle i amtet en flov smag i munden, eftersom en tidligere undersøgelse af ham var mundet ud i den konklusion, at han i al væsentlighed var en hæderlig administrator. Undersøgelsen blev foretaget efter P.V.E. Hansens afsked som sygehuslæge tilbage i 1885 og iværksat på foranledning af en klage indgivet af denne.

I 1890 stod det derfor lysende klart, at læge Hansen i sin tid var blevet afskediget på grund af samarbejdsvanskeligheder med en inspektør og en amtsrådssekretær, der med en revisor til at dække over misligheder, alle senere viste sig at være korrupte og kriminelle.

På et hængende hår lykkedes det at undgå, at amtsrådets kontor oven på disse skandaler flyttedes til den nye stiftamtmand Christian M. Baches villa på Frederiksberg. Venstremedlemmerne af amtsrådet holdt fast på, at det fortsat burde ligge i kredsen af hensyn til en lettere forespørgselsadgang for kredsens landkommuner – og forslaget om at flytte, som der faktisk ved en første vejledende afstemning havde været flertal for, endte i anden omgang med at bortfalde, fordi stemmerne stod lige.